

Принцип прозорості розкривається тим, що громадяни, їх об'єднання можуть взаємодіяти з поліцією при реалізації державної політики, громадяни можуть розраховувати на повну, об'єктивну та достовірну інформацію щодо діяльності поліції. Для прикладу, прозорість вбачається у кадровому забезпеченні поліції.

Відкритість функціонування поліції полягає у активній та безпосередній участі громадян у сфері контролю за діяльністю поліції. Наприклад, щорічні звіти голів центрального органу управління поліцією та територіальних органів поліції перед громадськістю.

Висновок. Взавши за основу партнерські стосунки, які б ґрунтувались на вищезгаданих принципах, а саме, прозорості та відкритості, можна зробити висновок, що публічна інформаційна діяльність поліції спрямована на відкриту оцінку громадян їх реальної роботи та покращення партнерських відносин між ними.

Взаємодія поліції з населенням передбачає налагодження довірливих стосунків з населенням шляхом партнерства та діалогу.

Це все розкриває суть ідеї охорони порядку та протидії злочинності, визначає, що відповідальність за запобігання та боротьбу зі злочинністю несе не тільки поліція, а й інші представники населення.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 06.11.2019).

Одержано 07.11.2019

УДК 343.431:343.985

Віталій Григорович ТЕЛІЙЧУК,

*кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності
та спеціальної техніки*

*факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

ЩОДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ (КАРНОГО РОЗШУКУ) ТА СЛІДЧИХ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ КОРИСЛИВО- НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Досвід практичної діяльності правоохоронних органів та наукових досліджень свідчить, що на сьогодні відсутня єдина наукова позиція стосовно поняття і сутності взаємодії. Як наслідок, стан

взаємодії вважається таким, що не відповідає вимогам складної оперативної обстановки в багатьох областях нашої держави, зокрема це в повній мірі стосується досудових розслідувань злочинів корисливо-насильницького спрямування.

Спираючись на аналіз емпіричного матеріалу та враховуючи власний практичний досвід роботи в органах Національної поліції, можемо визначити причини такого становища, ними, є:

відсутність належної нормативно-правової бази, яка регулює взаємодію на всіх структурних рівнях та за напрямками діяльності підрозділів кримінальної поліції; неузгодженість організаційних структур підрозділів кримінальної поліції в залежності від області; міжвідомчі бар'єри обміну оперативною інформацією; відсутність методичних рекомендацій зі здійснення взаємодії; недосконалість системи обміну інформацією; недосконалість системи управління взаємодією та відсутність відповідних організаційних структур (мобільні, координаційні групи тощо); відсутність у діючих нормативних актах механізмів забезпечення здійснення взаємодії.

Взаємодія органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами поліції відбувається на основі Конституції України, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про Національну поліцію», інших законодавчих актів та міжнародно-правових угод і договорів, учасником яких є Україна з питань організації взаємодії між органами та підрозділами поліції в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Також, взаємодія між цими суб'єктами регламентується наказами МВС України.

Конституція України як Основний Закон держави, є головним джерелом для формування та удосконалення правової основи взаємодії слідчого й оперативних підрозділів. Конституційні засади законності, недоторканості особи, її житла, таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, презумпції невинуватості, участь громадськості та громадян у боротьбі з вчиненням кримінальних правопорушень кореспондують в інших законодавчих актах.

Серед практиків та вчених у галузі оперативно-розшукової діяльності точиться дискусія навколо того, що є визначальним фактором у спрямуванні практичної діяльності підрозділів карного розшуку та слідства. Існує велика кількість поглядів з цього приводу, проте більшість фахівців дійшли єдиного висновку про те, що саме оперативна обстановка визначає та скоординує дії працівників органів (підрозділів) НПУ у боротьбі зі злочинними про-
явами.

Конституція України як Основний Закон держави, є головним джерелом для формування та удосконалення правової основи взаємодії слідчого й оперативних підрозділів. Конституційні засади законності, недоторканості особи, її житла, таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, презумпції невинуватості, участь громадськості та громадян у боротьбі з вчиненням кримінальних правопорушень кореспондують в інших законодавчих актах.

Серед практиків та вчених у галузі оперативно-розшукової діяльності точиться дискусія навколо того, що є визначальним фактором у спрямуванні практичної діяльності підрозділів карного розшуку та слідства. Існує велика кількість поглядів з цього приводу, проте більшість фахівців дійшли єдиного висновку про те, що саме оперативна обстановка визначає та скоординує дії працівників органів (підрозділів) НПУ у протидії злочинним проявам.

Важливу роль у попередженні, виявленні та розслідуванні корисливо-насильницьких злочинів відіграє виявлення й перевірка осіб з антигромадськими поглядами, способом життя та неприхильною поведінкою. Зосередження таких осіб утворює криміногенне середовище, яке впливає на оперативну обстановку певної території обслуговування. Початковою стадією будь-якого процесу виявлення чого (кого)-небудь є пошук. Його здійснення в ОРД утворює особливий вид (форму), що на практиці називають оперативним пошуком. Велике значення для виявлення та розслідування корисливо-насильницьких злочинів має *організація* ефективної взаємодії працівників карного розшуку зі слідчими органів Національної поліції України. Слідчі, завершуючи роботу працівників карного розшуку щодо викриття злочинців, можуть виявити раніше невідомі злочини й осіб, які їх вчинили, причини та умови, що сприяють злочинності.

У свою чергу оперативні працівники інформують слідчих про негласно отримані фактичні дані щодо протиправних дій підозрюваних чи обвинувачених та інші обставини, що сприяють розслідуванню злочинів. Крім того, працівники карного розшуку за дорученням слідчих здійснюють оперативні та слідчі заходи для збирання доказової інформації, виявлення та затримання осіб, що підозрюються у вчиненні корисливо-насильницьких злочинів, обвинувачених, підсудних які ухиляються від слідства і суду, та інші заходи в інтересах кримінального судочинства. Велике значення для виявлення та розслідування корисливо-насильницьких злочинів має *організація* ефективної взаємодії працівників карного розшуку зі слідчими органів Національної поліції України. Слідчі,

завершуючи роботу працівників карного розшуку щодо викриття злочинців, можуть виявити раніше невідомі злочини й осіб, які їх вчинили, причини та умови, що сприяють злочинності. В свою чергу оперативні працівники інформують слідчих про негласно отримані фактичні дані щодо протиправних дій підозрюваних чи обвинувачених та інші обставини, що сприяють розслідуванню злочинів. Крім того, працівники карного розшуку за дорученням слідчих здійснюють оперативні та слідчі заходи для збирання доказової інформації, виявлення та затримання осіб, що підозрюються у вчиненні корисливо-насильницьких злочинів, обвинувачених, підсудних які ухиляються від слідства і суду, та інші заходи в інтересах кримінального судочинства.

Одержано 15.11.2019

УДК 343.1

Володимир Михайлович ФЕДЧЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри кримінального процесу

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПОЧАТОК ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ОСКАРЖЕННЯ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Чинне кримінальне процесуальне законодавство в імперативному порядку наголошує, що після надходження заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) та розпочати розслідування.

Саме з моменту внесення відомостей до ЄРДР і починається досудове розслідування. Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та реєструвати таку заяву чи повідомлення. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається. (ст. 214). Доречі, вимога саме про попередню правову кваліфікацію міститься і у наказі Генеральної прокуратури України № 139 «Про затвердження Положення про порядок ведення